

Rekomendacje nowych polskich nazw grzybów – stanowisko Polskiego Towarzystwa Mykologicznego

W związku z pojawieniem się w mediach wielu artykułów¹, które są reakcją na opublikowaną przez Komisję ds. Polskiego Nazewnictwa Grzybów Polskiego Towarzystwa Mykologicznego rekomendację nowych polskich nazw grzybów, pragniemy sprostować pojawiające się nieścisłości.

Polskie Towarzystwo Mykologiczne powstało w 2011 roku jako organizacja pozarządowa skupiająca zarówno naukowców, jak i wszystkich tych, którzy niezawodowo zajmują się grzybami i chcą mieć swoją oficjalną reprezentację. Komisja ds. Polskiego Nazewnictwa Grzybów PTMyk powołana została w grudniu 2012. W latach 2012-2020 jej działalność skupiała się głównie na decyzjach dotyczących nazw gatunków ważnych z punktu widzenia poszczególnych mykologów i ich badań. Od roku 2020 Komisja stanęła przed nowym wyzwaniem, jakim jest dostosowanie polskich nazw do zmian, jakie w wyniku wnikliwych badań zaszły w systematyce grzybów. Dotyczą one m.in. grzybów, których owocniki lubimy zbierać i które od dawna są wpisane w naszą kulinarną tradycję. Zmiany nazw idą w parze z nowymi badaniami, które opierają się nie tylko na ogólnych podobieństwach i niepodobieństwach grzybów i ich cech użytkowych, ale wykorzystują dane molekularne – w tym zapis DNA obecny w każdej komórce grzyba. Rewolucja w polskich nazwach grzybów, którą obecnie obserwujemy, nie jest więc pomysłem znudzonych badaczy, ale odpowiedzią na potrzebę przekazywania rosnącej wiedzy o grzybach osobom, które tej wiedzy potrzebują. Obecny skład komisji, powołany w grudniu 2020 roku, tworzą nie tylko naukowcy z państwowych uczelni wyższych i Polskiej Akademii Nauk, ale również praktycy i pasjonaci mykologii. Dzięki tej grupie, pracującej intensywnie od czterech miesięcy, w odpowiedzi na wnioski kierowane do Komisji, powstał pierwszy dokument rekomendujący szereg nowych nazw, który można pobrać ze strony PTMyk, a wkrótce ukażą się kolejne rekomendacje.

Czy nowe nazwy są potrzebne? Bardzo! Po pierwsze nasza wiedza ewoluuje i ewoluuje nasz język - wystarczy przeczytać opis grzybobrania z mickiewiczowskiego „Pana Tadeusza”, by przekonać się, że niektóre nazwy z początku dziewiętnastego wieku są już dawno nieaktualne. Nowe nazwy odzwierciedlają postęp wiedzy mykologicznej i dotyczą nie tylko grzybów powszechnie znanych, ale wszystkich zaobserwowanych w Polsce gatunków tworzących owocniki (około 5 tysięcy). Nadając nowe nazwy, Komisja stara się również nawiązywać do nazw starych, zachowując choćby ich rdzeń w nowo rekomendowanej nazwie. Na przykład w przypadku *podgrzyba brunatnego* (obecnie rekomendowana nazwa) zachowano rdzeń nazwy zawarty w poprzedniej nazwie (*podgrzybek brunatny*). Nowa nazwa jest potrzebna ze względu na zmiany w systematyce grzybów, które spowodowały zastąpienie łacińskiej nazwy *Xerocomus badius* przez nową – *Imleria badia*. Warto wspomnieć, że używana obecnie nazwa *podgrzybek brunatny* została wprowadzona nie tak dawno, bo w latach 60. XX w. Wcześniej miał on inne nazwy: na początku XIX wieku – *grzyb płowy*, a w latach trzydziestych XX wieku – *borowik kasztanowaty*.

Nowe nazwy są tworzone często na wniosek amatorów, pasjonatów grzybów, którzy często są nie tylko wyśmienitymi znawcami grzybów śledzącymi naukowe doniesienia o zmianach w systematyce, ale potrafią wskazać miejsca i czas występowania gatunków rzadkich, a także dzielić się swoją wiedzą z

profesjonalistami. Część rekomendacji Komisji podąża za propozycjami nazw polskich zgłoszonych przez samych zainteresowanych, w tym amatorów. To dzięki nim nazwy polskie są później popularyzowane w szerszych kręgach i to oni nierzadko porządkują nazewnictwo np. w Wikipedii i innych powszechnie dostępnych źródłach wiedzy.

Rekomendacje Komisji nie są przypadkowe. Zostały ustalone kryteria tworzenia nowych nazw oraz wskazano bazę źródeł polskich nazw grzybów. Nazwy, które można znaleźć na stronie PTMyk nie mają charakteru ostatecznego – nasza wiedza może się bowiem zmieniać i nasze nazwy powinny tym zmianom dotrzymywać kroku. Co więcej, każda wątpliwość dotycząca nowej nazwy jest konsultowana z językoznawcą.

Warto nadmienić, że Polskie Towarzystwo Mykologiczne zrzesza ludzi działających bez wynagrodzeń, *pro publico bono*, a koszty jego działalności nie są pokrywane z publicznych dotacji (czyli z pieniędzy podatników), tylko ze składek członkowskich. Zasadniczym celem PTMyk jest popularyzacja wiedzy o grzybach, o złożonych, często obligatoryjnych relacjach łączących je z innymi organizmami oraz o kluczowej roli grzybów w funkcjonowaniu przyrody i gospodarki. Osoby potrzebujące wiarygodnych informacji pochodzących z kompetentnego źródła, w tym dziennikarzy, serdecznie zapraszamy do kontaktu.

Mamy nadzieję, że medialne zainteresowanie towarzyszące nowym nazwom grzybów zachęci do odwiedzenia strony Polskiego Towarzystwa Mykologicznego i innych portali poświęconych grzybom. Liczymy na to, że media pomogą nam rozpropagować wieść, że przyroda jest zachwycająca w całej swojej różnorodności, na którą składa się poza mikroorganizmami – nie tylko fauna i flora, ale również funga.

---

¹ Doniesienia medialne:

<https://wyborcza.pl/7,75400,26888912,w-nazwach-grzybow-szykuje-sie-rewolucja-zmiany-czekaja-podgrzybki.html?disableRedirects=true>
<https://www.fakt.pl/pieniadze/grzyby-specjalna-komisja-zajmie-sie-nazwami-grzybow/98ty9f3>
<https://wiadomosci.gazeta.pl/wiadomosci/7,114883,26897898,powstala-komisja-ktora-zajmie-sie-poprawa-nazw-grzybow-sprawdz.html>
<https://smakosze.pl/grzyby-190321-ks-nazwy-podgrzybki-borowiki-nazwy-zmiany>
https://www.money.pl/gospodarka/grzybowa-rewolucja-zmienia-sie-nazwy-6619467990669984a.html?fbclid=IwAR1vllvmlSCZ_xqt1HjKEbLoAYheM-t7bIr8FQq5U9fWxQcvQYNNzsJpwjE